

**СУМСЬКА ОБЛАСНА РАДА
СЬОМЕ СКЛИКАННЯ
сімнадцята сесія
РІШЕННЯ**

20.12.2017

м. Суми

**Про програму сталого розвитку
туризму у Сумській області на
2018 - 2022 роки**

З метою реалізації в Сумській області Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 березня 2017 року № 168-р «Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року», керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада
ВИРІШИЛА:

1. Затвердити програму сталого розвитку туризму у Сумській області на 2018 - 2022 роки (додається).
2. Сумській обласній державній адміністрації забезпечити організацію роботи щодо виконання заходів програми сталого розвитку туризму у Сумській області на 2018 - 2022 роки.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань освіти, науки, культури, туризму, спорту та молодіжної політики.

Голова

В.М. Токар

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
сьомого скликання
20.12.2017

**Програма сталого розвитку туризму в Сумській області на 2018-
2022 роки**

Суми – 2017

1. ПАСПОРТ
Програми сталого розвитку туризму у Сумській області
на 2018 - 2022 роки
(далі - Програма)

1.	Ініціатор розроблення програми	Відділ туризму Сумської обласної державної адміністрації
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу про розроблення програми	Розпорядження голови Сумської обласної державної адміністрації від 06.11.2017 № 631-ОД «Про розроблення проекту програми сталого розвитку туризму у Сумській області на 2018-2022 роки»
3.	Розробник програми	Відділ туризму Сумської обласної державної адміністрації
4.	Співрозробники програми	-
5.	Відповідальний виконавець програми	Відділ туризму Сумської обласної державної адміністрації
6.	Учасники програми	Структурні підрозділи Сумської обласної державної адміністрації; районні державні адміністрації та виконавчі комітети міських, селищних та сільських рад; Федерація спортивного туризму в Сумській області
7.	Термін реалізації програми	2018-2022 роки
7.1.	Етапи виконання програми	I етап – 2018-2019 роки II етап – 2020-2022 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні програми	Обласний
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього у тому числі:	7780 тис. гривень
9.1.	Кошти обласного бюджету	7780 тис. гривень
9.2.	Кошти інших джерел	Кошти міжнародної технічної допомоги; грантові кошти; власні кошти підприємств, установ і організацій, зовнішні і внутрішні запозичення; іноземні інвестиції; залучені кошти з інших джерел (у разі залучення)

2. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

За оцінкою Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО) внесок туризму до світового валового внутрішнього продукту, з урахуванням непрямого ефекту, становить 10 відсотків; загальна кількість робочих місць, що прямо або опосередковано стосуються сфери туризму, становить 11 відсотків; у понад 40 держав світу туризм став основним джерелом наповнення бюджету та у 70 країнах – однією з трьох основних статей.

За оцінками експертів Всесвітнього економічного форуму разом з міжнародними туристичними організаціями (IATA, IUCN, UNWTO, WTCC) світовий ринок туризму продовжує зростати та демонструвати стійкість, незважаючи на складнощі, що пов'язані із забезпеченням безпеки туристів. У 2017 році проаналізовано 136 країн за показниками, що характеризують сприятливість середовища в країні для розвитку туризму, державну політику, інфраструктуру та наявні природні, культурні ресурси. Україна згідно з отриманим Індексом конкурентоспроможності у сфері подорожей та туризму в 2017 році отримала 3,5 бала з 7 можливих і посіла 88 місце із 136 можливих.

Розвиток туризму стає одним із основних напрямів розвитку економіки в Україні. Зазначена сфера пов'язана з діяльністю більш 50 галузей, її розвиток сприяє підвищенню рівня зайнятості населення, збереженню та розвитку історико-культурного потенціалу, збереженню екологічно безпечного навколишнього природного середовища, розвитку міжнародного співробітництва, а також підвищує рівень інноваційності економіки області.

Сумська область - прикордонна територія, до якої в 1939 році ввійшли землі трьох етнографічно-історичних регіонів України: Слобожанщини, Гетьманщини та Сіверщини зі своєю історією, подіями та видатними особистостями, що зумовило поєднання традицій та ремесел, природно-рекреаційного та історико-культурного багатства країни.

Історико-культурний потенціал Сумської області налічує 3465 пам'яток історії та культури. На державному обліку перебуває 367 пам'яток архітектури і містобудування, серед яких 5 - національного значення. У списку найважливіших історичних населених місць України 15 поселень: Білопілля, Ворожба, Вороніж, Глухів, Конотоп, Кролевець, Лебедин, Низи, Охтирка, Путивль, Ромни, Середина-Буда, Суми, Терни, Тростянець. У Державному реєстрі нерухомих пам'яток України налічується 200 пам'яток культурної спадщини місцевого значення та 37 пам'яток культурної спадщини національного значення.

Найбільш відомими туристичними об'єктами є: пам'ятки архітектури XVII-XIX століть, літописний твір «Слово о полку Ігоревім» та Ярославна у місті Путивль; Круглий Двір – унікальна пам'ятка, яка не має аналогів в українській архітектурі, в місті Тростянець; пам'ятка архітектури XIX-XX століть Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького в місті Суми; Сумський обласний Меморіальний Будинок-музей А.П. Чехова в місті Суми; пам'ятка садово-паркового мистецтва й архітектури - парк і палац XIX століття в селищі Кияниця.

Проте, маючи багаті природно-рекреаційні ресурси, історично-культурний, археологічний, архітектурний потенціал, туристичні продукти Сумщини не є конкурентоспроможними на внутрішньому та міжнародному туристичному ринках і потребують подальшого покращення якості, інноваційного розвитку і залучення інвестицій у їх розбудову. У Сумській області в туристичній галузі станом на початок 2017 року зареєстровано 6 туристичних операторів та туристичних агентів – 51, у тому числі в місті Суми - 30. Туристам пропонуються раніше розроблені туристичні маршрути «Сумщина слобідська», «Золоте намисто Сумщини», «Слобожанські мандрівки» та «Рекреаційна водна подорож на байдарках по р. Псел». Сумськими туристичними операторами не приділяється належної уваги до внутрішнього туризму та створення нових туристичних продуктів, і основною сферою їх прибутку є напрямок виїзного туризму. Також жоден сумський туристичний оператор станом на листопад 2017 року не зміг виконати обов'язкову законодавчу вимогу щодо наявності фінансового забезпечення туроператора.

За даними Головного управління статистики в Сумській області кількість туристів, обслуговуваних суб'єктами туристичної діяльності в 2016 році, становить 8 819 осіб, у 2013 році – 13 498 осіб, з них 70% загальної кількості туристів виїжджали за кордон. Малі надходження підтверджують необхідність створення територіальних туристичних продуктів, які б утримували туриста на декілька днів у місцях перебування. Це збільшення обсягів податків та щоденного залучення учасників туристичної інфраструктури до обслуговування потреб туриста.

Недостатньо розгалужене транспортне сполучення області. У транспортній мережі Сумської області основні залізничні вузли знаходяться в містах Суми, Конотоп, Ворожба, Дружба. Мала пропозиція прямих сполучень з обласними центрами України, незручний час прибуття та не забезпечені умови для переміщення пасажирів з велоспорядженням.

Недооцінена логістична складова аеропорту в місті Суми. Велика відстань м. Суми до європейського кордону знижує привабливість території Сумщини для іноземного туриста. Недостатній пасажиропотік та частота грузоперевезень не дозволяють аеропорту динамічно розвиватися.

Недостатня кількість установлених туристичних знаків на туристичних шляхах. На території області встановлено 24 вказівники, тоді як туристичних об'єктів налічується більше 3 тис., що становить 0,08 % від їх загальної кількості.

Не забезпечений належний ремонт доріг, штучних споруд, мостів та мостових переходів у напрямках до туристичних об'єктів (90% потребують ремонту).

Відсутня мережа велосипедних доріжок. Для велотуристів не обладнані велосипедні зупинки, відсутній супутній сервіс, що знижує привабливість території для любителів активного відпочинку та можливості проведення національних й міжнародних заходів/змагань.

Недостатньо розвинена туристична інфраструктура. Кількість готелів та інших закладів для тимчасового проживання в області незначна, мала їх міст-

кість, відсутній додатковий сервіс (автостоянки, хімчистки, перукарні). У районах області є потреба у створенні якісного доступного житла, типу хостелів, особливо для подорожуючої молоді. Загалом в області налічується 37 готелів та 833 заклади громадського харчування (станом на 2016 рік - 3264 місць та проживаючих 62701 особи, у тому числі іноземців 4908), з них 12 у місті Суми. Для порівняння в 2013 році готелів та аналогічних засобів розміщування було 55 (3456 місць та проживаючих 53207 особи, у тому числі іноземців 2262), з них 11 було в місті Суми.

У сфері розміщення також працює Національний природний парк «Деснянсько-Старогутський», який пропонує 2 бази відпочинку: «Деснянка» (42 місця), з літніми вагончиками, неподалік с. Очкіне, та «Боровичанка» (9 місць), неподалік с. Боровичі. Бази функціонують увесь рік.

Відсутній реєстр туристичних об'єктів області. На території регіону знаходиться значна кількість пам'яток історії, археології, архітектури, збереглися садово-паркові архітектурні ансамблі, унікальні природні об'єкти (ботанічна пам'ятка природи загальнодержавного значення «Яблуня-колонія», відділення Українського степового природного заповідника «Михайлівська цілина», ландшафтний заказник загальнодержавного значення «Середньосеймський», національний природний парк «Деснянсько-Старогутський», пам'ятка природи загальнодержавного значення «Озеро Шелехівське»). Єдина база створить умови для легкого пошуку необхідної інформації про туристичні ресурси, туристичні та екскурсійні маршрути, про суб'єктів туристичної діяльності та інші супутні послуги.

Не розвинені в області зелений, промисловий та діловий туризм. В області функціонує туристичний кластер «Посулля», до складу якого входять 5 агросадиб. Загалом тільки 18 осель/агросадиб надають послуги у сфері сільського туризму в Сумській області. Більшого розвитку агросадиби набули в Роменському, Недригайлівському, Лебединському, Конотопському та Сумському районах. Розвиток цього напрямку досі залишається актуальним, оскільки саме він є передумовою для формування якісного туристичного продукту з потужною національною ознакою та вагомих чинником сталого розвитку території. Залишається потреба в актуалізації послуг сільського туризму, підвищенні рівня та якості обслуговування, а також приведенні їх у відповідність.

Тільки формуються засади для розвитку промислового туризму, прикладом якого стає робота підприємства ТОВ «Керамейя» зі шкільною аудиторією, забезпечується не тільки цікава пізнавальна складова, а й профорієнтаційна робота з молоддю. При цьому присутня підтримка творчих напрямків, створюються скульптурні роботи у співпраці з виробничим підрозділом підприємства. Також успішним туристичним об'єктом може стати Баницьке родовище високочистих кварцитів.

Маючи значний науковий та виробничий потенціал, високий рівень вищої освіти, перспективним високоприбутковим напрямком для області є діловий туризм. Для цього потрібні:

сформований супровідний комплекс послуг для організації ділових зустрічей та дозвілля (активний відпочинок з елементами пізнавального туризму,

доступ до туристичних об'єктів в належному стані, професійний гід-супровід, етнокультурні програми, квест-зони за туристичними маршрутами, сучасні місця для проживання та харчування, розвинута мережа агросадиб тощо);

розвинута транспортна інфраструктура (аеропорт, знаковані та марковані туристичні маршрути, в тому числі автошляхи, санітарні зони, якісне покриття до туристичних локацій).

За останні роки в світі набуває популярності поєднання бізнесу та відпочинку, що відкриває додаткові можливості для територій, де вже організовуються ділові зустрічі, працюють підприємства, які ведуть партнерство з закордонними компаніями, функціонують освітні та наукові центри.

Відсутність туристичного бренду області. Для отримання якісних результатів та ефективного використання бюджетних коштів, необхідно розробити та активно просувати туристичний бренд Сумщини з його унікальними туристичними продуктами. Пізнаваний візуальний образ туристичної Сумщини передасть споживачеві туристичного продукту імідж якості та очікуваний рівень гостинності й комфорту, забезпечить ідентифікацію та зрозуміле розпізнавання серед інших пропозицій та забезпечить чільне місце в мережі національних туристичних брендів України та за кордоном.

Очікуваний результат розвитку туристичної галузі області показано в таблиці 1.

Таблиця 1

№ з/п	Найменування показника	Кількісні виміри показників розвитку		
		2016	2017	2018
1.	Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності, чол.	8819	9500	11000
2.	Фактичні надходження туристичного збору, тис. грн.	227,6	270,0	300,0
3.	Створення садиб сільського зеленого туризму, од.	18	20	26
4.	Розробка інвестиційних проектів в туристичній галузі, од.	0	1	5
5.	Кількість осіб, залучених до підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації в сфері туризму	0	0	60

3. Мета Програми

Метою Програми є:

забезпечення сталого розвитку туристичної галузі в Сумській області, популяризація туристичних маршрутів, створення туристичних продуктів, сприяння підвищенню рівня зайнятості, збереженню і розвитку культурного потенціалу, збереженню екологічно безпечного навколишнього природного середовища, активізації розвитку сфери туризму згідно з міжнародними стандартами якості та з урахуванням європейських цінностей;

залучення малого та середнього бізнесу до туристичної сфери;

сприяння системі якісної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців туристичного супроводу, обслуговування та розробці й удосконаленню національних стандартів надання туристичних послуг відповідно до міжнародних стандартів;

підвищення якості життя населення;

створення конкурентоспроможних туристичних продуктів на засадах системної маркетингової діяльності;

ефективне і комплексне (економічне, соціальне, екологічне та інноваційне) використання наявного туристичного та курортно-рекреаційного потенціалу, розвиток та брендінг туристичної Сумщини;

удосконалення інформаційної інфраструктури рекреаційних та туристичних послуг шляхом створення центрів туристичної інформації та туристичних кластерів.

4. Шляхи і засоби розв'язання проблеми, обсяги та джерела фінансування, строки та етапи виконання Програми

Враховуючи основні проблеми у сфері туризму області, пропонується їх реалізовувати шляхом:

1) розвитку туристичної інфраструктури, підвищення якості туристичного обслуговування та покращення туристичного сервісу;

2) створення якісних туристичних продуктів, здатних максимально задовольнити потреби туристів;

3) підвищення науково-методичного та кадрового забезпечення туристичної галузі;

4) реалізації масштабної маркетингової кампанії з метою популяризації туристичного потенціалу області, формування позитивного туристичного іміджу;

5) підтримки розвитку перспективних видів туризму;

6) створення передумов для залучення інвестицій.

Термін реалізації Програми 2018-2022 роки у два етапи:

I - 2018-2019 роки;

II-2020-2022 роки.

На I етапі планується реалізувати заходи за такими напрямками:

здійснення системи заходів цієї Програми та відповідних районних і міських програм розвитку туризму, а також, за потреби, розробка інших регіональних програм і проектів щодо забезпечення сталого розвитку туризму в усіх ланках туристичної галузі Сумської області;

забезпечення комплексного розвитку мережі туристичних інформаційних центрів, з одночасним їх ресурсним забезпеченням та проведенням загальної просвітницької та рекламно-інформаційної кампанії;

координація та науково-методичне забезпечення учасників туристичної галузі, створення нових туристичних продуктів на основі принципів сталого розвитку;

проведення маркетингових досліджень щодо виявлення «точок зросту» для територій області;

забезпечення раціонального й ефективного використання природних, рекреаційних, історико-культурних та інших видів туристичних ресурсів;

упровадження сучасних методів вдосконалення розвитку сфери туризму на засадах інноваційних маркетингових технологій.

На II етапі передбачається:

здійснення системи заходів цієї Програми та відповідних районних і міських програм розвитку туризму, а також, за потреби, розробка інших регіональних програм і проектів щодо забезпечення сталого розвитку туризму в усіх ланках туристичної галузі Сумської області;

забезпечення комплексного розвитку та підтримки мережі туристичних інформаційних центрів з одночасним проведенням загальної просвітницької та рекламно-інформаційної кампанії;

координація та науково-методичне забезпечення учасників туристичної галузі, створення нових туристичних продуктів на основі принципів сталого розвитку;

проведення маркетингових досліджень щодо корегування «точок зросту» для територій області;

впровадження сучасних методів удосконалення розвитку сфери туризму на засадах інноваційних маркетингових технологій із врахуванням соціально-економічних змін сучасного інформаційно-технологічного суспільства.

Ресурсне забезпечення Програми наведено в додатку 1.

Заходи Програми передбачено реалізувати за рахунок коштів обласного бюджету у розмірі 7780 тис. гривень.

5. Перелік завдань Програми

Основними завданнями Програми є:

сприяння сталому розвитку туристичної діяльності в Сумській області та створенню сучасної туристичної інфраструктури, здійснення маркетингу території та комплексу заходів з підтримки розвитку туристичної індустрії, зокрема створення привабливого туристичного інвестиційного клімату у сфері туризму та курортів;

аналіз ринку туристичних послуг у межах адміністративно-територіальних одиниць;

забезпечення належного рівня міжгалузевої координації та міжрегіональної кооперації, що сприятиме раціональному використанню туристичних ресурсів і дасть можливість оптимізувати витрати з державного і місцевих бюджетів на здійснення заходів у сфері туризму та курортів;

координація дій органів державної влади та органів місцевого самоврядування, представників туристичного бізнесу, інших галузей економіки та інститутів громадянського суспільства для сталого розвитку туризму, формування позитивного іміджу та популяризації Сумської області та України у світі;

збільшення частки туризму в основних показниках економічного і соціального розвитку та створення нових робочих місць;

залучення грантових коштів та міжнародної технічної допомоги;

збільшення надходжень до бюджетів усіх рівнів від туристичної галузі;

збільшення частки в'їзного туризму;

сприяння розвитку дитячого та молодіжного туризму;

створення умов для безпечного перебування туриста на території області та підвищення якості послуг туристичної інфраструктури;

створення реєстрів, кадастрів та інших баз даних туристичного потенціалу області;

здійснення реклами туристичних ресурсів області та утворення відповідних інформаційних центрів;

створення якісного текстового та відеоконтенту, розробка інформаційно-рекламних, сувенірних, презентаційних та іміджевих матеріалів/продуктів, формування якісного інформаційного простору щодо туристичних продуктів області;

участь у підготовці, перепідготовці і підвищенні кваліфікації кадрів у галузі туристичної діяльності, у тому числі екскурсійного супроводу, гідів;

участь у обласних, національних та міжнародних виставкових та промо-заходах з популяризації туристичних продуктів області,

надання суб'єктам туристичної діяльності методичної і консультативної допомоги щодо організації їх діяльності;

створення туристичних кластерів.

6. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрями діяльності та заходи Програми, строки їх виконання та очікуваний результат наведено в додатку 2.

7. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Головною метою контролю за виконанням Програми є подальше вдосконалення діяльності Сумської обласної державної адміністрації, спрямованої на виконання завдань Президента України, Кабінету Міністрів України, поліпшення якості прийняття управлінських рішень, застосування ефективних дію-

чих та розроблення нових інструментів державного управління для подальшого соціально-економічного розвитку області.

Поточна системна діяльність забезпечення реалізації Програми покладається на відділ туризму Сумської обласної державної адміністрації, що передбачає організацію, планування, керівництво, координацію людських і матеріальних ресурсів упродовж усього періоду дії Програми, систематичне оцінювання впливу її реалізації на якісні зміни в галузі туризму, окремих її складових.

Структурні підрозділи Сумської обласної державної адміністрації, районні державні адміністрації, виконавчі комітети міських, селищних та сільських рад, інші учасники Програми забезпечують реалізацію заходів, аналізують хід виконання основних її завдань та щороку впродовж 2018-2022 років до 5 січня та 5 липня подають відповідну інформацію відділу туризму Сумської обласної державної адміністрації.

Відділ туризму Сумської обласної державної адміністрації забезпечує висвітлення ходу реалізації Програми через засоби масової інформації та щороку до 25 січня та 25 липня подає узагальнену інформацію про стан виконання Програми голові Сумської обласної державної адміністрації та голові Сумської обласної ради.

Поточний контроль за ходом реалізації Програми покладається на постійну комісію обласної ради з питань освіти, науки, культури, туризму, спорту та молодіжної політики.

Ресурсне забезпечення Програми

Обсяг коштів, що пропонується залучити на вико- нання Програми	Роки					Усього ви- трати на ви- конання про- грами (тис. грн.)
	2018	2019	2020	2021	2022	
Обсяг ресурсів усього	1500	1451	1547	1583	1699	7780
у тому числі:						
обласний бюджет	1500	1451	1547	1583	1699	7780
інші джерела	-	-	-	-	-	-

Заходи щодо реалізації Програми сталого розвитку туризму Сумської області на 2018-2022 роки

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
За напрямком 1 «Безпека туристів»											
1.	Створення та обслуговування «гарячої» телефонної лінії	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	19	5	3	3	4	4	Забезпечення прийому, ведення обліку звернень та скарг туристів, надання необхідної інформації щодо проблемних питань, що виникатимуть у туристів
2.	Організація та проведення семінарів і тренінгів для представників туристичної галузі щодо профілактики питань безпеки туристів	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	66	12	13	13	14	14	Проведення просвітницької діяльності серед учасників туристичної галузі в сфері забезпечення безпечних умов знаходження на туристичних маршрутах
Усього за напрямком 1 Програми				Обласний бюджет	85	17	16	16	18	18	
За напрямком 2 « Нормативно-правова база сфери туризму та курортів»											
1.	Організація конференції щодо впровадження нових методів статистики у сфері туризму, рекомендованих ЮНВТО системи Сателітного рахунку	2018-2019	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	20	10	10	-	-	-	Формування передумов для збору та отримання від учасників туристичної галузі необхідної статистичної інформації та показників їх діяльності для формування якісної туристичної статистики у сфері туризму
Усього за напрямком 2 Програми				Обласний бюджет	20	10	10	-	-	-	
За напрямком 3 «Розвиток туристичної інфраструктури»											
1.	Формування реєстру туристичних ресурсів Сумської області та визначення територій пріоритетного туристич-	2018	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації		-	-	-	-	-	-	Створення актуального реєстру туристичних ресурсів, його постійне оновлення та поповнення. Збільшення

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
	ного розвитку										вставить уваги до туристичних продуктів. Створення сприятливих умов розбудови туристичної інфраструктури
2.	Визначення напрямків до туристичних об'єктів на автомобільних дорогах України національного та регіонального значення та визначення місць для встановлення покажчиків напрямку, відповідних знаків сервісу туристичної сфери, санітарних зон, зупинок туристичних автобусів	2018	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; управління інфраструктури Сумської облдержадміністрації; районні державні адміністрації та виконавчі комітети місцевих рад		-	-	-	-	-	-	Забезпечення інформаційними туристичними знаками напрямків до туристичних об'єктів, формування умов для комфортного переміщення по дорогах до туристичних об'єктів та оптимізація витрат часу подорожей туристів
3.	Визначення потенціалу екоосвітніх та екотуристичних центрів, еколого-освітніх музеїв природи, музейних кімнат або куточків на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду для включення їх до реєстру туристичних об'єктів	2018	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Департамент агропромислового розвитку Сумської облдержадміністрації; Департамент екології та охорони природних ресурсів Сумської облдержадміністрації		-	-	-	-	-	-	Підвищення рівня обізнаності освітніх та наукових закладів, екотуристів, забезпечення високої якості туристичних продуктів на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду
4.	Розробка та створення маршрутів активного та екологічного туризму	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Федерація спортивного туризму в Сумській області	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Створення належних умов для відпочинку та дозвілля туристів; долучення агросадіб до обслуговування туристичних маршрутів, презентація туристичних продуктів області

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
5.	Забезпечення знакування та маркування визначених туристичних маршрутів активного туризму шляхом виготовлення та розміщення туристичних знаків, інформаційних щитів	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Федерація спортивного туризму в Сумській області	Обласний бюджет	391	70	75	78	82	86	Підтримка та стимулювання розвитку активного туризму (створення туристичних маршрутів). Збільшення туристичного потоку та створення належних умов для відпочинку туристів, покращення туристичного іміджу області
6.	Проведення інформаційної кампанії серед суб'єктів туристичної діяльності стосовно облаштування об'єктів туристичної інфраструктури відповідно до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; управління житлово-комунального господарства, енергозбереження та паливно-енергетичного комплексу Сумської облдержадміністрації		-	-	-	-	-	-	Поінформованість суб'єктів туристичної діяльності та профільних асоціацій, сприяння облаштуванню об'єктів туристичної інфраструктури відповідно до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення
7.	Удосконалення функціонування та облаштування мережі туристично-інформаційних центрів/пунктів забезпечення рекламно-інформаційними матеріалами	2018-2020	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Надання підтримки самостійно подорожуючим, збільшення кількості туристів
Усього за напрямком 3 Програми				Обласний бюджет	947	170	181	190	198	208	
За напрямком 4 «Розвиток людських ресурсів»											
1.	Проведення навчальних семінарів з розвитку зеленого туризму	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Департамент агропромислового розвитку Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	111	20	21	22	23	25	Збільшення кількості гостинних садиб та їх якості обслуговування, створення нових робочих місць
2.	Залучення студентів профільних навчальних закладів до виконання досліджень та розвитку туристичного ринку в Сумській області, у т.ч. роз-	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Департамент освіти і науки Сумської облдержадміністрації		-	-	-	-	-	-	Урахування результатів дипломної роботи в подальшій роботі; збільшення робочих місць, самозайнятість випускників, підвищення якості

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
	робки реєстрів, паспортів, інвестиційних проектів у сфері туризму										надання туристичних послуг в об'єднаних територіальних громадах/містах/селищах
3.	Конкурс на кращого працівника сфери туризму	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Популяризація зайнятості населення та кращих представників в сфері туризму
Усього за напрямком 4 Програми				Обласний бюджет	389	70	74	78	81	86	
За напрямком 5 «Маркетингова політика розвитку туризму та курортів»											
1.	Проведення тематичних пленерів для професійних фотографів для популяризації туристичних об'єктів області	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	335	60	64	67	70	74	Формування візуальної бази з метою широкого використання високоякісних авторських фото- та відеоробіт для презентації туристичного потенціалу області
2.	Організація та проведення форуму «Сумщина туристична»	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	667	120	127	133	140	147	Забезпечення туристичної привабливості Сумської області. Вивчення досвіду сучасних технологій розвитку туристичної інфраструктури
3.	Проведення соціальної рекламної кампанії з популяризації здорового способу життя та активного відпочинку (активного туризму)	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської облдержадміністрації; управління молоді та спорту Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	251	45	48	50	53	55	Підтримка розвитку активного туризму, як пріоритетного напрямку; залучення населення до здорового способу життя
4.	Проведення соціальної рекламної кампанії з популяризації дитячого та молодіжного туризму	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; управління інформаційної діяльності та комунікацій з громад-	Обласний бюджет	251	45	48	50	53	55	Підтримка розвитку руху дитячого та молодіжного активного туризму, як пріоритетного напрямку; формування культури дозвілля та

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
			ськістю Сумської облдержадміністрації; управління молоді та спорту Сумської облдержадміністрації								поведінки під час перебування на туристичних маршрутах
5.	Організація рекламних прес-турів по Сумській області для представників ЗМІ, туроператорів/агентів учасників туристичної сфери	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Отримання якісного контенту, рекламних публікацій про туристичний потенціал області в друкованих та інтернет виданнях, на телебаченні
6.	Розроблення та виготовлення, придбання та поширення презентаційної поліграфічної продукції	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	445	80	85	89	93	98	Активна пропаганда туристичних об'єктів області з використанням друкованої продукції, відео-роликів та інших рекламно-інформаційних матеріалів
7.	Розроблення та виготовлення, придбання та поширення інформаційних буклетів під тематичні події заходи	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	267	48	51	53	56	59	Активна пропаганда туристичних об'єктів області з використанням друкованої продукції, відео-роликів та інших рекламно-інформаційних матеріалів
8.	Розроблення та виготовлення, придбання та поширення презентаційного відеоролику туристичного потенціалу Сумщини	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	445	80	85	89	93	98	Активна пропаганда туристичних об'єктів області з використанням друкованої продукції, відео-роликів та інших рекламно-інформаційних матеріалів
9.	Проведення заходів зі сприяння маркетинговій діяльності агротуристичних господарств (зелених садиб)	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Забезпечення професійного підходу до просування об'єктів сільського туризму, збільшення кількості гостинних садиб, створення нових робочих місць

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
10.	Створення туристичного бренду Сумської області	2018	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	100	100	-	-	-	-	Розробка унікального візуального образу туристичної Сумщини, візуалізація туристичних ресурсів Сумської області та об'єднання стилю друкованої продукції, відеороликів та інших рекламно-інформаційних матеріалів єдиним фірмовим стилем та достовірною інформацією про туристичні продукти
11.	Маркетингове просування туристичного бренду Сумської області в національну мережу туристичних брендів України	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	223	40	42	45	47	49	Формування пізнаваності та унікальності при просуванні туристичних продуктів в національній мережі туристичних брендів України
12.	Створення та підтримка актуальної інформаційної бази про туристичні та рекреаційні ресурси області на базі web-ресурсу	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Забезпечення цілодобового доступу до інформації про туристичні ресурси області, постійна популяризація та просування туристичних продуктів в мережі Інтернет, збільшення туристичного потоку, достовірні та перевірені інформація
13.	Створення туристичних кластерів	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Департамент фінансів Сумської облдержадміністрації; Департамент економічного розвитку і торгівлі Сумської облдержадміністрації; Департамент освіти і науки Сумської облдержадміністрації; Департа-		-	-	-	-	-	-	Забезпечення умов для створення висококонкурентних туристичних продуктів, забезпечення системного підходу до формування нових туристичних продуктів; збільшення кількості компаній, залучених до сфери туризму та збільшення робочих місць

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
			мент агропромислового розвитку Сумської облдержадміністрації; Департамент екології та охорони природних ресурсів Сумської облдержадміністрації; управління молоді та спорту Сумської облдержадміністрації; управління культури Сумської облдержадміністрації								
14.	Організація і проведення туристичних заходів із залученням фахівців в туристичній сфері, у т.ч участь у міжрегіональних та міжнародних туристичних виставках, салонах, ярмарках, форумах, нарадах, конференціях, семінарах з питань розвитку туризму	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	835	150	159	167	175	184	Проведення на високому рівні презентаційних заходів, формування зацікавленості до туристичних продуктів, збільшення туристичного потоку та надання якісної інформації про туристичні продукти під конкретну цільову аудиторію
15.	Організація прийому виїзного засідання Ради туристичних міст та регіонів	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	100	30	-	33	-	37	Представлення рівня роботи відділу та практичне звітування результатів, популяризація туристичних можливостей області
16.	Проведення «Днів Сумщини» в областях України з метою популяризації туристичних продуктів	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Популяризація туристичних можливостей області, туристичних продуктів, збільшення попиту на туристичні послуги
17.	Проведення маркетингових досліджень з виявлення стратегічних туристичних напрямків, у т.ч. «точок зросту»	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Отримання експертно обґрунтованих даних результатів досліджень, та корегування дій з розвитку туристичних

№ з/п	Заходи	Термін виконання	Відповідальний виконавець	Джерела фінансування	Всього	Орієнтовані обсяги фінансування, (тис. гривень)					Очікувані результати виконання заходу
						I етап		II етап			
						2018	2019	2020	2021	2022	
	територій області										тичної галузі згідно із ситуацією на ринку
18.	Проведення науково-дослідних робіт щодо обґрунтування історичних фактів та подій, створення актуальної та достовірної інформаційної бази для популяризації туристичних ресурсів області	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	278	50	53	56	58	61	Отримання експертно обґрунтованих даних результатів досліджень, отримання якісного та достовірного контенту для популяризації туристичних продуктів
19.	Розміщення статей та відео з популяризації туристичних продуктів Сумщини в спеціалізованих ЗМІ та на телебаченні	2018-2022	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації; Управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	223	40	42	45	47	49	Проведення комплексної рекламної кампанії. Забезпечення доступу до інформації про туристичні можливості області з різних носіїв для потенційного туриста
20.	Розробка мобільного додатка «Сумщина туристична»	2018	Відділ туризму Сумської облдержадміністрації	Обласний бюджет	529	95	101	106	111	116	Забезпечення цілодобового доступу до інформації про туристичні ресурси області
Усього за напрямком 5 Програми				Обласний бюджет	6339	1233	1170	1263	1286	1387	
Загальна сума по заходах Програми				Обласний бюджет	7780	1500	1451	1547	1583	1699	

